

PRZEDSZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

realizowany w Przedszkolu Nr 77

Dla Dzieci z Porażeniem Mózgowym

obowiązujący od roku szkolnego 2020/21

Gdańsk 2020

Spis treści

I. PODSTAWA PRAWNA.....	3
II. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU.....	3
III. DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO	4
IV. OBSZARY PROGRAMU	4
V. SYSTEM WARTOŚCI	5
VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	6
VII. KIERUNKI DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH.....	6
DZIAŁANIA PODJĘTE W STOSUNKU DO DZIECKA.....	6
DZIAŁANIA NAKIEROWANE NA GRUPĘ.....	7
DZIAŁANIA NAKIEROWANE NA RODZINĘ	7
DZIAŁANIA CZŁONKÓW RADY PEDAGOGICZNEJ	7
VIII. ZADANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE ORAZ STANDARDY REALIZACJI.....	7
IX. METODY I ŚRODKI WYCHOWAWCZE.....	11
X. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU RYZYKA POJAWIENIA SIĘ CHOROÓB ZAKAŻNYCH	11
PROGRAM CZYSTE RĘCE	11
PROFILAKTYKA ZAKAŻENIA ŚWIERZBEM	12
PROFILAKTYKA ZAKAŻENIA WSZAWICĄ.....	14
XI. WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI I RODZICÓW DO REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO PRZEDSZKOŁA – KILKA PRAKTYCZNYCH RAD:.....	17
XII. SPODZIEWANE EFEKTY	18
XIII. EWALUACJA I PROGNOZOWANIE ROZWOJU	19

I. PODSTAWA PRAWNA.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
3. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz.U z 2017 poz. 356)
8. Statut Przedszkola Nr 77 w Gdańsku
9. Plany tematyczne grupowe „Cztery pory roku”

II. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU.

Zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym treści stanowią spójny system wybranych fundamentalnych wartości, które zostały ujęte w określone zasady wraz z ustalonymi przez nas normami postępowania dla dziecka i dorosłego. Celem programu jest świadome wprowadzanie dziecka w system pożądanych zachowań, zapewnienie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego wychowanka, poprawa jakości pracy wychowawczej, uwzględnienie potrzeb społeczności przedszkolnej: dzieci, rodziców, środowiska oraz pracowników. Program obejmuje obszary z zakresu edukacji zdrowotnej i działań zmierzających do wsparcia rozwoju psychofizycznego w ramach profilaktyki i promocji zdrowia. Niniejszy program realizowany jest podczas systematycznej pracy dydaktyczno-wychowawczej i zadań opiekuńczych realizowanych w przedszkolu. Zadania realizowane są podczas pracy grupowej, indywidualizowanej pracy z grupie oraz pracy indywidualnej.

Program zawiera cele, które ukierunkowują działalność nauczyciela oraz wspomagają kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania dzieci w grupie w oparciu o wzmocnienia pozytywne. Każde dziecko realizuje program zgodnie ze swoim indywidualnym potencjałem.

Celem nadrzędnym programu jest zapewnienie optymalnego rozwoju wychowanka przedszkola. Zawarte w programie cele i metody należy stosować adekwatnie do wieku, stopnia niepełnosprawności oraz poziomu funkcjonowania osób objętych edukacją i terapią.

III. DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO

Do Przedszkola nr 77 w Gdańsku uczęszczają dzieci o różnym stopniu niepełnosprawności ruchowej oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, które nie mogą uczęszczać do przedszkola ogólnodostępnego. Są to dzieci w wieku od 3 do 9 lat. Wszystkie dzieci posiadają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Do Przedszkola Nr 77 w Gdańsku uczęszczają dzieci:

- z niepełnosprawnością ruchową,
- z normą i niepełnosprawnością intelektualną,
- z niedowidzeniem,
- z niedosłuchem i niesłyszące,
- z zachowaniami trudnymi,
- z zaburzeniami w rozwoju mowy,
- z niepełnosprawnością sprzężoną,
- z chorobami przewlekłymi: padaczką, cukrzycą, karmione PEGiem, z urostomią.

Rodzaj niepełnosprawność i jej stopień determinuje poziom funkcjonowania dziecka i możliwość realizacji programu. Adekwatnie do potrzeb każdego wychowanka aranżowane jest miejsce do pracy, odpoczynku, siedzisko, wózek do przemieszczania się, pomoce do karmienia, pielęgnacji. Szczegółowy zakres dostosowań zawiera Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny.

Uczniowie przewlekle chorzy (z padaczką, cukrzycą, PEGiem, urostomią) wymagają doprecyzowania zakresu działań ze strony przedszkola w zakresie pielęgnacji i kontynuacji leczenia. Ustalenia dotyczące postępowania zawarte są w indywidualnych kontraktach podpisywanych przez dyrektora z rodzicami lub opiekunami prawnymi.

IV. OBSZARY PROGRAMU

Program wychowawczo-profilaktyczny jest zgodny z podstawą programową wychowaniaprzedszkolnego i zawarty jest w następujących obszarach:

- 1) Budowanie tożsamości ucznia: kształtowanie poczucia własnego ja, odrębności fizycznej i psychicznej; troska o własny wizerunek.
- 2) Rozpoznawanie potrzeb ucznia oraz uczenie samodzielności i zaradności.
- 3) Kształtowanie tożsamości płciowej.
- 4) Kształtowanie realnego obrazu własnej osoby.
- 5) Budowanie świadomości własnych i cudzych emocji. Nauka ich rozpoznawania, wyrażania i kontrolowania.
- 6) Kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie.
- 7) Budowanie autonomii ucznia. Poznawanie i respektowanie przez niego praw i obowiązków.
- 8) Kształtowanie poczucia sprawstwa.
- 9) Tworzenie własnego systemu wartości.
- 10) Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniów.
- 11) Kształtowanie postawy asertywności oraz umiejętności wyrażania własnego zdania.

- 12) Uczenie umiejętności spędzania czasu wolnego.
- 13) Kształtowanie tożsamości narodowej i postaw patriotycznych.
- 14) Wychowanie w tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka,
- 15) Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla środowiska przyrodniczego,
- 16) Zapewnienie bezpieczeństwa i odpowiednich warunków edukacji, terapii i odpoczynku,
- 17) Przygotowanie do bezpiecznego korzystania z urządzeń informatycznych,
- 18) Wzbogacanie wiedzy i umiejętności związanych z troską o własne zdrowie.

Realizacja tych zadań odbywa się w pracy całego przedszkola, oddziałów przedszkolnych oraz podczas indywidualnych zajęć z dzieckiem.

Szczegółowa realizacja zawarta jest w planach pracy „Cztery pory roku” opracowywanych dla grupy na kwartał. Dodatkowo indywidualne ustalenia dotyczące edukacji i wychowania oraz specjalistycznych zabiegów medycznych zawarte są w kontraktach podpisywanych przez dyrektora przedszkola z rodzicem na każdy rok szkolny.

Ocena potencjału dzieci ma charakter funkcjonalny i dokonywana jest raz na semestr- zawarta jest wraz z dokumentacją indywidualną IPET-em.

Wyznaczenie mocnych stron oraz trudności ucznia pozwala na określenie zasobów i potrzeb dziecka. Ważnym elementem jest zapewnienie warunków do nauki, które powinny uwzględniać potrzeby wynikające z niepełnosprawności. Środowisko przedszkolne poprzez odpowiednią organizację stwarza okazje dzieciom do nabywania wiedzy i umiejętności związanej z dbaniem o siebie, otoczenie, swoje bezpieczeństwo. Celem nadrzędnym działania przedszkola jest ukształtowanie jednostek samodzielnych, autonomicznych i świadomych własnej aktywności. Proces edukacyjno-wychowawczy i terapeutyczny ukierunkowany jest na kształtowanie umiejętności funkcjonowania w grupie, współdziałania.

V. SYSTEM WARTOŚCI

Praca edukacyjno-wychowawcza ukierunkowana jest na kształtowanie i zinternalizowanie wartości uniwersalnych. Szczególnie ważne są wartości związane z funkcjonowaniem społecznym – przynależność, godność własna i innych, odpowiedzialność, kreatywność, aktywność. Respektowanie przyjętych norm społecznych oraz standardów troski o zdrowie. W przedszkolu szanujemy wartość rodziny, więzi społecznych, przyjaźni, poszanowania tradycji, umiejętność słuchania, rozumienia innych, empatii, wartości związanych z rozwojem osobistym.

Działalność przedszkola sprzyja rozwijaniu postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych.

Program wychowawczo-profilaktyczny ma na celu rozwój kompetencji osobistych, społecznych, prozdrowotnych takich jak:

- Samoświadomość – budowanie akceptacji siebie, poczucia własnej wartości,
- Sprawczość – poczucie wpływu na otoczenie oraz ponoszenie konsekwencji swoich wyborów, nauka planowania działania, kształtowania umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- Relacyjność – nauka nawiązywania, utrzymywania pozytywnych relacji z ludźmi w różnym wieku i z różnym stopniem sprawności, uczestniczenie w życiu społecznym, budowanie prospołecznych relacji rówieśniczych

- Otwartość – nauka otwartego wyrażania swoich potrzeb, uczuć z zachowaniem szacunku do innych osób, kształtowanie postaw asertywnych, rozwijanie empatii, wrażliwości, zrozumienia,
- Kreatywność – kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach nowych
- Patriotyzm – zapoznanie i szanowanie symboli narodowych, kształtowanie pozytywnego stosunku do środowiska lokalnego, miasta w którym mieszkamy,
- Aktywne dbanie o zdrowie – wyrażone odpowiednim odżywianiem, aktywnością fizyczną i działaniami zmierzającymi do osiągnięcia optymalnego samodzielnego rozwoju,
- Nauka postępowania w przypadku zagrożenia życia i zdrowia
- Świadomość niebezpieczeństw związanych z cyfryzacją – zabawy, bezpieczeństwo cyfrowe.

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Programem są objęte są dzieci przedszkolne oraz środowisko rodzinne dziecka.
2. Zadania wychowawcze będą realizowane w sposób ciągły przez wszystkich nauczycieli poprzez odpowiedni dobór metod i form pracy, literaturę, pomoce dydaktyczne oraz stosowanie środków wychowawczych wzmacniających pozytywne zachowania dzieci.
3. Nauczyciele będą współpracować z rodziną dziecka w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych
4. Pracownicy niepedagogiczni będą wspierać działania nauczycieli w realizacji programu.

Program obejmuje funkcjonowanie dziecka w grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:

- samoobsługi i czynności higienicznych,
- zabaw samorzutnych,
- zajęć i zabaw zorganizowanych,
- zajęć terapeutycznych,
- uroczystości,
- spożywania posiłków,
- spacerów, wycieczek, zabaw na powietrzu,
- zajęć wyciszających, relaksujących,
- specjalistycznych zajęć terapeutycznych (rehabilitacyjnych, psychologicznych, logopedycznych, SI, pedagogicznych).

VII. KIERUNKI DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH

DZIAŁANIA PODJĘTE W STOSUNKU DO DZIECKA:

- Zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa.
- Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych.
- Poznanie swoich praw i obowiązków.
- Poznanie własnych uczuć i stanów emocjonalnych.
- Rozwijanie samodzielności.

- Uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka oraz zwierząt i roślin.
- Uświadomienie ponoszenia konsekwencji swoich czynów.
- Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, kulturowej,
- Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych

DZIAŁANIA NAKIEROWANE NA GRUPĘ:

- Rozwijanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie.
- Uczenie właściwych zachowań wobec innych.
- Uczenie sposobów komunikacji i porozumiewania się.
- Eliminowanie agresji i zachowań autoagresywnych.

DZIAŁANIA NAKIEROWANE NA RODZINĘ

- Zachęcanie rodziców do czynnego uczestnictwa w życiu przedszkola.
- Budowanie relacji opartych na szacunku, szczerości i otwartości.
- Służenie fachową radą i pomocą.
- Pomoc w sytuacjach zagrażających wystąpieniu niewłaściwych relacji w rodzinie.
- Pomoc w sytuacjach trudnych w aspekcie wychowawczym, zdrowotnym i profilaktycznym – rozmowa, skierowanie do odpowiednich instytucji udzielających wsparcia rodzinie

DZIAŁANIA CZŁONKÓW RADY PEDAGOGICZNEJ:

- Codzienne działania zmierzające do tworzenia klimatu przyjaznego dziecku.
- Codzienne działania pomagające dziecku w dobrym funkcjonowaniu w przedszkolu.
- Prezentowanie właściwego zachowania codzienną postawą.
- Stworzenie i stosowanie procedury postępowania w przypadku wystąpienia u dziecka poważnych zaburzeń zachowania.
- Stosowanie procedury postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie dziecka.

VIII. ZADANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE ORAZ STANDARDY REALIZACJI

Obszar : KULTURA OSOBISTA

ZASADA:

Bądź kulturalny.

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

- 1.Używa form grzecznościowych: „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”.
- 2.Pamięta o witaniu się i żegnaniu - używa wyrażen: „dzień dobry”, „do widzenia”, „cześć”.

3. Spokojnie i prawidłowo zachowuje się przy stole.
4. Dziękuje po skończonym posiłku.

Obszar : BEZPIECZEŃSTWO

ZASADA:

Dbaj o bezpieczeństwo swoje i innych.

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Nie oddala się od grupy z miejsca zabaw.
2. Nie biega po przedszkolu.
3. Nie popycha i nie bije kolegów.
4. Bawi się tak, aby nie powodować zagrożenia dla siebie i innych.
5. Przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych.
6. Nie zbliża się do nieznanych zwierząt.
7. Pamięta o zasadach zachowania się w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu.
8. Informuje dorosłych o swoich dolegliwościach (skaleczenia, złe samopoczucie).
9. Zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi.
10. Korzysta z narzędzi i przyborów i urządzeń (np. nożyczek, łopatek, huśtawki) zgodnie z zasadami ich użytkowania.
11. Nie manipuluje urządzeniami elektrycznymi bez nadzoru dorosłych.
12. Wykazuje znajomość imienia, nazwiska oraz własnego adresu zamieszkania;
13. Zna numery telefonów alarmowych (997, 998, 999, 112);
14. Orientuje się, do kogo może zwrócić się o pomoc w trudnych sytuacjach (np. do policjanta);
15. Porusza się w miejscach dozwolonych, nie oddala się samo od grupy przedszkolnej;
16. Korzysta z pomieszczeń i miejsc zapewniających bezpieczną zabawę.

Obszar : ZDROWE ODŻYWIANIE

ZASADA:

Jem zdrowo

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Zna i przestrzega zasad zdrowego żywienia (piramida żywienia);
2. Korzysta z posiłków przygotowanych zgodnie z obowiązującym normami żywieniowymi,
3. Potrafi wymienić zdrowe produkty tj. owoce, warzywa, mleko i jego przetwory, ryby, ciemne pieczywo, itd.);
4. Zna konsekwencje niewłaściwego odżywiania się m. in. otyłość, próchnica, brak witamin, niska odporność organizmu, przeziębianie się);
5. Przestrzega umiaru w jedzeniu (nie objada się);
6. Przewycięża niechęć do spożywania niektórych potraw;
7. Myje owoce i warzywa przed spożyciem.

Obszar : ZDROWIE I HIGIENA

ZASADA:

Dbaj o zdrowie swoje i innych.

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Bierze udział w zabawach ruchowych, spacerach i wycieczkach (przebywa na świeżym powietrzu).
2. Hartuje swój organizm.
3. Ubiera się stosownie do pogody i pory roku.
4. Zjada przygotowane posiłki.
5. Myje ręce przed posiłkami i po wyjściu z ubikacji.
6. Myje zęby po posiłkach.
7. Zasłania usta przy kichaniu i kasłaniu.
8. Prawidłowo wydmuchuje nos.
9. Dbą o czystość własnego ciała (regularna kąpiel, używanie kosmetyków);
10. Dbą o czystość ubrania / bielizny;

Obszar : WSPÓŁŻYCIE W GRUPIE RÓWIEŚNICZEJ

ZASADA:

Dbaj o miłą atmosferę w grupie.

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Wyraża swoje emocje w sposób społecznie akceptowany,
2. Bawi się tak, aby nie sprawiać przykrości innym.
3. Wspólnie i zgodnie bawi się z dziećmi.
4. Czeką na swoją kolej podczas zabawy i nauki.
5. Przewiduje konsekwencje swojego działania.
6. Słucha co mówią inni.
7. Pomaga młodszemu, słabszemu, mniej sprawnemu.
8. Dzieli się z innymi tym, co ma.
9. Stara się mówić stonowanym głosem.
10. Zajmuje wyznaczone miejsce podczas zajęć, imprez, uroczystości, itp.
11. Próbuje samodzielnie rozwiązywać sytuacje problemowe zgodnie z ogólnie przyjętymi normami.

Obszar : JESTEM AKTYWNY

ZASADA

Uczestnicz w zajęciach kształtujących sprawność fizyczną i świadomie podejmuj ten rodzaj aktywności

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Rozumie znaczenie aktywności ruchowej, sportu w życiu;
2. Rozumie potrzebę i stara się często przebywać na świeżym powietrzu,
3. Gimnastykuje się, uprawia sport wg możliwości i preferencji.
4. Korzysta ze sprzętu ułatwiającego niezależne poruszanie się
5. Przyjmuje i kontroluje prawidłową postawę ciała.

Obszar : ZAGROŻENIOM MÓWIĘ „STOP”

ZASADA:

Rozpoznaj zagrożenia i adekwatnie się zachowaj.

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Jest świadomy niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami / nałogami;
2. Prezentuje właściwą postawę PRZECIW;
3. Orientuje się w procesie uzależnienia człowieka od czegoś (zna ich niekorzystny wpływ na organizm);
4. Wie, że nie może samodzielnie zażywać leków i stosować środków chemicznych (np. środków czystości);
5. Wie, co sprzyja uzależnieniu człowieka (alkohol, papierosy, leki, internet, telewizja);
6. Potrafi stawiać granice, odmawiać w sytuacjach zagrożenia;
7. Rozumie wpływ reklam (tzw. ukryte programy) oraz osób mających złe zamiary;
8. Potrafi nazwać swoje uczucia, emocje – uczestniczy w „Programie Zippiego”
9. Potrafi utożsamić się z inną osobą (kształtowanie umiejętności empatycznych);
10. Wykazuje ostrożność i nieufność w kontakcie z osobami obcymi - *zły dotyk*; przestrzega zakazu przyjmowania różnych rzeczy, np. słodyczy od osób nieznajomych;

Obszar : ŁAD, PORZĄDEK, ESTETYKA OTOCZENIA

ZASADA:

Dbaj o ład, porządek i estetykę otoczenia.

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Po skończonej zabawie odkłada zabawki, przybory na miejsce;
2. Pomaga w sprzątaniu swojego miejsca zabawy, pracy, posiłku, itp.;
3. Śmieci wyrzuca do kosza;
4. Dbą o estetykę swojego wyglądu;
6. Pamięta o kolejności zakładania odzieży przed wyjściem na podwórko (spodnie – jeśli są zmienne, buty, sweter, szalik, kurtka, czapka, rękawiczki).
7. Po powrocie z podwórka, przed wejściem do budynku, otrzepuje buty z piasku, błota, śniegu, a następnie wyciera buty o wycieraczkę;
8. Przy rozbieraniu się pamięta o kolejności zdejmowania odzieży;
9. Starannie odkłada swoją odzież na półce.

Obszar : JESTEM PATRIOTĄ I DOBRYM OBYWATELEM

ZASADA:

Znaj i szanuj wartości związane z ojczyzną

OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECKA:

1. Zna symbole narodowe – godło, flaga, hymn;
2. Szanuje symbole narodowe;
3. Czuje się mieszkańcem Gdańska – jest z tego dumne i angażuje się w akcje organizowane w społeczności lokalnej np. konkurs piosenki o Gdańsku, święto dzielnicy „Viva Oliwa”;

IX. METODY I ŚRODKI WYCHOWAWCZE

Metody pracy:

- metody podające (przyswajanie): opowiadanie, pogadanka, historyjka obrazkowa, wiersze, piosenki, praca z tekstem;
- metody problemowe (odkrywanie): gry dydaktyczne, „burza mózgów”, inscenizacja;
- metody aktywizujące (przeżywanie): drama, wystawa (ekspozycja);
- metody praktyczne (działanie): pielęgnacja codzienna, zabawy zorganizowane, zabawy swobodne, ćwiczenia, gry i zabawy dydaktyczne, zabawy intelektualne, np. rozsypanki, zabawy tematyczne.

Formy realizacji programu:

- grupowe zajęcia dydaktyczne;
- grupowe zajęcia rehabilitacyjne;
- praca indywidualna;
- zabawa w kąciku zabaw;
- trening przemieszczania się, samoobsługi;
- spacer i wycieczki;
- przedstawienia i formy teatralne;
- zajęcia z udziałem rodziców;
- udział w uroczystościach/imprezach organizowanych w przedszkolu i poza nim;
- stała współpraca z rodzicami.

Warunki bazowe niezbędne do realizacji programu:

- sale dydaktyczne dla każdej grupy;
- wyposażone kąciki zabaw;
- wyposażenie łazienek;
- pomoce dydaktyczne do zajęć;
- sprzęt dostosowany do indywidualnych potrzeb dziecka: rehabilitacyjny, ortopedyczny, naczynia i sztuce, sprzęt do rozwijania umiejętności komunikacyjnych;
- teren przedszkolny - ogród.

X. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU RYZYKA POJAWIENIA SIĘ CHORÓB ZAKAŹNYCH

PROGRAM CZYSTE RĘCE

Zabawa dzieci w piaskownicy i nieprzestrzeganiu podstawowych zasad higieny mogą stanowić zagrożenie zdrowia i skutkować zarażeniem pasożytami jelitowymi powodując zachorowania takie jak toksoplazmoza, toksokaroza, giardioza lub zakażeniem bakteriami (np. Salmonella Sp.)

Szczególnie niebezpieczne są miejsca zabaw, które mogą być zanieczyszczone odchodami psów i kotów. W następstwie wprowadzenia jaj pasożytów do przewodu pokarmowego (z piaskiem albo bezpośrednio poprzez przeniesienie do ust na brudnych rękach) może dojść do inwazji narządów wewnętrznych, przebiegającej pod różnymi postaciami klinicznymi. W piaskownicach, w których bawią się dzieci znajdują się również liczne bakterie oraz grzyby, które mogą wywoływać choroby.

Aby zapewnić bezpieczeństwo i ochronę przed zakażeniem należy:

- dokładnie myć dziecku ręce po zabawie w piaskownicy, po zabawie ze zwierzętami, po wyjściu z toalety oraz przed jedzeniem,
- dbać by dziecko miało krótko obcięte paznokcie,
- podczas zabawy w piaskownicy dopilnuj, aby dziecko nie wkładało do buzi zabawek i brudnych rąk.
- systematycznie wymieniaj piasek w piaskownicy (zgodnie z odrębnymi zarządzeniami).
- dopilnuj aby po skończonej zabawie piaskownica została przykryta pokrowcem.

Podczas mycia rąk realizowana będzie następująca procedura:

INSTRUKCJA MYCIA RĄK

PROFILAKTYKA ZAKAŻENIA ŚWIERZBEM

Świerzb to choroba skóry, której objawem jest trudny do opanowania śwąd. Wywołuje ją pasożyt - **świerzbowiec ludzki**. Są one bardzo małe, a więc dostrzeżenie ich gołym okiem

jest niemożliwe. Widoczne i odczuwalne są natomiast skutki działania świerzbowców. W naskórku skóry, tam gdzie się zagnieżdżą, tworzą system kanalików i jamek. W nich samice składają jaja. Z tych jaj wylęgają się larwy, które również drążą w naskórku kanaliki i jamki. Pasożyty lubią szczególnie miejsca ciepłe i ukryte. Najczęściej świerzbowce bytują między palcami u rąk, w pachwinach, w okolicach narządów rodnych, pępka, pod piersiami, na linii pasa.

Świerzb: objawy

W miejscach bytowania pasożyty pozostawiają swoje odchody, które wywołują silną reakcję alergiczną, objawiającą się głównie swędzącą wysypką. Objawy te występują zazwyczaj 3-4 tygodnie od przedostania się świerzbowca na ciało człowieka. Typowym odruchem każdego zarażonego świerzbem jest przymus drapania. Oprócz grudkowo-pęcherzykowej wysypki na skórze występują więc charakterystyczne linie po drapaniu zwane przeczosami. Potrzeba drapania jest szczególnie silna w czasie snu, po kąpieli lub po powrocie do domu z chłodnego dworu, gdyż ciepło wpływa pobudzająco na żyjące w skórze pasożyty. Na skutek drapania roznoszą się one na zdrowe okolice, a po pewnym czasie świąd może objąć całą powierzchnię ciała osoby zarażonej, omijając jedynie okolice twarzy. Wystarczy zaledwie 10 dorosłych samic składających jaja w skórze, aby świerzb się rozprzestrzenił.

Jak można zarazić się świerzbem

Do zakażenia dochodzi zwykle na drodze kontaktu bezpośredniego ze skórą chorego, bardzo rzadko pośrednio przez zakażone przedmioty (pościel, bielizna, ręcznik, ubranie).

Zarazają się osoby pozostające ze sobą w dłuższym kontakcie bądź mieszkające w jednym domu. Szerzeniu zakażeń sprzyjają złe warunki sanitarne.

Zapobieganie zakażeniu:

1. Wczesne wykrywanie chorych, które możliwe jest w czasie prowadzenia przeglądów higienicznych w przedszkolu,
2. Właściwa higiena osobista; częste mycie rąk, kąpiele całego ciała, zmiana odzieży, bielizny osobistej, bielizny pościelowej

Postępowanie w przypadku wykrycia zakażenia:

- Leczenie osoby zarażonej przez lekarza,
- Odizolowanie osoby chorej od rówieśników,
- Leczenie wszystkich osób z najbliższego otoczenia
- Utrzymanie właściwej higieny osobistej.
- Częste mycie rąk i całego ciała.
- Częstej zmiany bielizny, pościeli i ubrań.
- Właściwe pranie, prasowanie i wietrzenie ubrań, bielizny, pościeli. Pranie w podwyższonej temperaturze lub przy użyciu środków o działaniu piorąco – dezynfekcyjnym. Ubrania, odzież osobistą należy prasować po wewnętrznej stronie.
- Dezynfekcja sprzętów, przedmiotów (szczególnie wanien, umywalk, muszli klozetowych, naczyń), z którymi stykała się osoba chora.
- Dezynfekcja powierzchni przy użyciu środków o szerokim spektrum działania.

- Dokładne sprzątanie i odkurzanie pomieszczeń. Odkurzanie mebli tapicerowanych – worek po odkurzeniu należy wyrzucić.

PROFILAKTYKA ZAKAŻENIA WSZAWICĄ

Wszawicą nazywamy obecność na ciele człowieka lub na jego odzieży wszy ludzkich, ich larw i/lub jajeczek.

Wyróżniamy trzy podstawowe typy wszy: Wesz głowową (*Pediculus humanus capitis*), Wesz łonową (*Pediculus humanus pubis*), Wesz odzieżową (*Pediculus humanus vestimenti*).

Wszy głowowe to grupa owadów pasożytujących na owłosionej skórze ludzi. Wywołują one chorobę zakaźną zwaną wszawicą. Charakteryzuje je niewielki rozmiar (od 3 do 4 mm), brak skrzydeł, krótkie odnóża przystosowane do poruszania się wzdłuż włosa oraz kłująco-ssące narządy gębowe. Wszy głowowe żywią się krwią człowieka. Śladem po ugryzieniu pasożyta jest niewielka, czerwona plamka na skórze głowy oraz nieprzyjemny świąd lub pieczenie.

Jaja wszy głowowych są nazywane gnidami i mają wielkość główki od szpilki. Cechuje je biało-brązowa barwa oraz silna przyczepność do włosów dzięki wytwarzanej przez nie lepkiej substancji. Dorosła wesz składa każdego dnia ok. 10 jajeczek. Po 7 do 10 dni wykluwają się z nich larwy wszy, które bytują podobnie jak dorosłe osobniki.

Wesz głowowa żyje ok. 10 dni. Bez pożywienia, a więc poza owłosioną głową żywiciela (np. na pościeli, na meblach, na dywanie) może przetrwać do 48 godzin.

Ryzyko zarażenia

Dzieci należą do grupy najbardziej narażonej na zarażenie wszawicą. Sprzyja temu brak dystansu podczas zabawy, wymienianie się odzieżą, czapkami lub akcesoriami do włosów, przebywanie w zatłoczonych klasach lub szatniach. Do zarażenia wszami może też dojść podczas wizyty u fryzjera, dlatego warto wybierać tylko zaufane miejsca, które każdorazowo dezynfekują akcesoria fryzjerskie.

Wszawica nie wynika z braku higieny. Nawet jeśli dbasz o czystość włosów u dziecka, może zarazić się ono wszami głowowymi poprzez bezpośredni kontakt z chorą osobą. Jeśli zaobserwujesz, że dziecko drapie się po głowie, a na jego skórze pojawiły się niewielkie, czerwone plamki, jest to znak, że mogło dojść do zarażenia wszawicą. Bez względu na te objawy warto regularnie przeprowadzać kontrolę włosów dziecka.

Do zarażenia dochodzi najczęściej poprzez:

- bezpośredni kontakt z głową zarażonej osoby (np. podczas zabawy lub przytulania)
- wymienianie się akcesoriami do włosów lub czapkami
- używanie ręczników lub odzieży zainfekowanej osoby
- w niesprawdzonym salonie fryzjerskim, w którym była strzyżona zarażona osoba
- w dużych skupiskach ludzkich lub w zatłoczonych środkach komunikacji miejskiej.

Wskazania profilaktyczne dla rodziców i dzieci:

- związywanie długich włosów lub krótkie fryzury ułatwiające pielęgnację skóry głowy i włosów,
- używanie wyłącznie osobistych przyborów higienicznych do pielęgnacji skóry i włosów
- codzienne czesanie i szczotkowanie włosów,
- mycie włosów w miarę potrzeb (nie rzadziej niż raz w tygodniu),
- wyposażenie dzieci w środki higieniczne, takie jak szampony z odżywką ułatwiające rozczesywanie i wyczesywanie włosów,
- systematyczne sprawdzanie czystości głowy i włosów oraz systematyczne kontrole w okresie uczęszczania dziecka do przedszkola,
- W przypadku zauważenia jaj pasożytów (gnid) lub wszy we włosach należy zastosować dostępne w aptekach preparaty, które skutecznie likwidują pasożyty i ich jaja. W sytuacji wystąpienia wszawicy u dziecka, kuracji powinni się poddać wszyscy domownicy.

W przypadku podejrzenia zakażenia wszawicą podczas pobytu w przedszkolu czy szkole należy poinformować o powyższej sytuacji wychowawcę i dyrektora przedszkola.

Działania przedszkola na rzecz profilaktyki

- przekazanie informacji wszystkim rodzicom o konieczności systematycznego sprawdzenia czystości skóry głowy i włosów u dzieci,
- w przypadku stwierdzenia występowania wszawicy u dzieci, należy poinformować rodziców o konieczności wykonania wśród wszystkich domowników zabiegów leczniczych,
- w przypadku podejrzenia o występowaniu wszawicy wśród dzieci należy przeprowadzić kontrolę czystości wśród uczniów, których rodzice wyrazili zgodę na objęcie ich profilaktyczną opieką zdrowotną,
- w miarę potrzeby dyrekcja placówki może zorganizować działania edukacyjne dotyczące ww. problematyki i skierować je do dzieci, rodziców i opiekunów,
- w przypadku występowania trudności w rozwiązywaniu problemu np. w rodzinach o niskim statusie socjoekonomicznym należy podjąć współpracę z władzami samorządowymi (pomocą społeczną), w celu udzielenia wsparcia tym rodzinom w rozwiązywaniu problemu wszawicy wśród wszystkich domowników.

W razie potrzeby, w trudnych sytuacjach (duży zasięg występowania wszawicy, przewlekłe jej występowanie, trudne do rozwiązania przypadki) dyrekcja placówki może zwrócić się o wsparcie do właściwej terenowo powiatowej stacji sanitarno epidemiologicznej.

Postępowanie w przypadku zdiagnozowania wszawicy:

Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności:

1. Rodzice (opiekunowie prawni): muszą mieć świadomość konieczności monitorowania na

bieżący czystości skóry głowy własnego dziecka

2. Nauczyciele: zobowiązani są do natychmiastowego zgłaszania dyrektorowi przedszkola sygnałów dotyczących pojawienia się wszawicy w przedszkolu

3. Pracownicy obsługi: winni zgłosić swoje podejrzenia, co do wystąpienia wszawicy w danej grupie nauczycielowi, bądź dyrektorowi

4. Dyrektor: jest zobowiązany do zapewnienia dzieciom higienicznych warunków pobytu w przedszkolu, a pracownikom higienicznych warunków pracy.

Opis procedury:

Zgoda rodziców na objęcie dziecka opieką zdrowotną jest równoznaczną z wyrażeniem zgody na dokonanie w przypadku uzasadnionym przeglądu czystości skóry głowy dziecka.

Rodzice lub opiekunowie dziecka winni być powiadomieni o terminie planowanej kontroli higienicznej poprzez wywieszenie stosownej informacji na tablicy ogłoszeń w kącie dla rodziców.

1. Dyrektor przedszkola zarządza dokonanie przez osobę upoważnioną kontroli czystości skóry głowy wszystkich dzieci w grupie zachowaniem zasady intymności (nie informuje o wyniku pozostałych osób).
2. Nauczycielka (lub osoba kompetentna upoważniona przez dyrektora przedszkola) zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę o konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy. W razie potrzeby instruuje rodziców o sposobie działań, informuje też o konieczności poddania się kuracji wszystkich domowników i monitoruje skuteczność działań, jednocześnie informuje dyrektora przedszkola o wynikach kontroli i skali zjawiska.
3. Aby skutecznie wyeliminować wszawicę, na czas kilkudniowej kuracji należy dziecko odizolować od grupy, tj. pozostawić w domu.
4. Nauczycielka (w przypadku braku, osoba posiadająca stosowne kwalifikacyjne, którą dyrektor upoważnił) po upływie 7 – 10 dni kontroluje stan czystości skóry głowy dzieci po przeprowadzonych zabiegach higienicznych przez rodziców.
5. W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań, nauczycielka (w przypadku braku, osoba posiadająca stosowne kwalifikacje, którą dyrektor upoważnił) zawiadamia o tym dyrektora przedszkola w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków (zawiadomienie ośrodka pomocy społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców dziecka oraz udzielenia rodzinie potrzebnego wsparcia).

Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci

1. W sytuacji zauważenia gniid lub wszy we włosach dziecka należy zastosować dostępne w aptekach preparaty, które skutecznie likwidują pasożyty i ich jaja.
2. W sytuacji wystąpienia wszawicy u dziecka, kuracji powinni poddać się wszyscy

domownicy. Codzienne, częste czesanie gęstym grzebieniem lub szczotką, związywanie włosów w sytuacjach narażenia na bliski kontakt z innymi osobami, częste mycie włosów, przestrzeganie zasad higieny (własne szczotki, grzebienie, spinki, gumki) – utrudniają zagnieżdżenie się pasożytów.

3. Częste mycie i kontrolowanie głowy dziecka pozwala szybko zauważyć zakażenie.

4. Szampony i inne produkty „przeciw wszom” nie zabezpieczają przed zakażeniem i nie powinny być stosowane jedynie jako środek zapobiegawczy. Zgodnie z instrukcją zamieszczoną na opakowaniach tych produktów, zaleca się powtarzanie kuracji w odstępie kilku dni (mniej więcej 7 – 10 dni), w celu zabicia larw. Do kuracji trzeba użyć grzebienia o bardzo gęstych zębach. Usunięcie gnid jest niezbędne ale i bardzo trudne, dlatego zaleca się ich pojedyncze ściąganie z włosów lub obcięcie włosów.

5. Grzebienie i szczotki należy myć w ciepłej wodzie z dodatkiem szamponu przeciw wszom i moczyć w wodzie około godziny. Ubrania prać w pralce w temperaturze 60° (temp. powyżej 53,5 zabija wszy i ich jaja). Prześcieradła, poszewki na poduszki, pościele, ręczniki i odzież należy wyprasować gorącym żelazkiem.

6. Podstawową zasadą profilaktyki wszawicy jest stała, systematyczna kontrola czystości skóry głowy i włosów dokonywana przez rodziców i natychmiastowa likwidacja gnid i wszy w przypadku ich zauważenia.

7. Rodzice powinni uczciwie poinformować rodziców wszystkich innych dzieci z grupy, z którymi miało kontakt. Pomoże to w likwidacji ogniska wszawicy i w efekcie – zapobiegnie się nawracającemu wzajemnemu zakażaniu dzieci

8. W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań (trzykrotne odsyłanie tego samego dziecka), osoba – nauczyciel, którą dyrektor upoważnił, zawiadamia o tym dyrektora przedszkola w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków (zawiadomienie ośrodka pomocy społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców dziecka oraz udzielenia rodzinie potrzebnego wsparcia).

XI. WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI I RODZICÓW DO REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO PRZEDSZKOŁA – KILKA PRAKTYCZNYCH RAD:

- Bądźcie konsekwentni, róbcie to, co mówicie i mówcie o tym, co robicie.
- Bądźcie świadomi tego, czego uczycie.
- Bądźcie żywym przykładem właściwego działania.
- Bądźcie dobrymi obserwatorami dzieci.
- Dobrze poznajcie siebie i swoje możliwości.
- Połóżcie nacisk na pogłębianie swoich wiadomości i umiejętności.
- Stwórzcie atmosferę wzajemnego zaufania i szacunku.
- Nie oczekujcie, że natychmiast wystąpi u dziecka pożądana umiejętność – zmiany wymagają czasu.
- Bądźcie cierpliwi – pamiętajcie, że pośpiech szkodzi.

XII. SPODZIEWANE EFEKTY.

W naszym przedszkolu DZIECKO:

- Poznaje swoje prawa i obowiązki.
- Czuje się bezpiecznie
- Rozwija się twórczo i jest samodzielne.
- Ma możliwość indywidualnego rozwoju i osiąga sukces.
- Uczy się dostrzegać swoje mocne strony.
- Buduje pozytywny obraz samego siebie.
- Zna i przestrzega rozkład dnia przedszkola i plan dziennej aktywności.
- Jest świadome i podejmuje działania sprzyjające utrzymaniu dobrego stanu zdrowia.
- Jest świadome swojej przynależności do lokalnego środowiska, zna swój adres zamieszkania.
- Jest świadome swojej przynależności narodowej.
- Uczy się dostrzegać potrzeby innych ludzi.
- Poznaje otaczające go środowisko przyrodnicze, zachodzące w nim zmiany, obowiązujące reguły.
- Żyje w zgodzie z otaczającym go środowiskiem społeczno-przyrodniczym
- Osiąga gotowość szkolną na wysokim poziomie.

W naszym przedszkolu RODZICE:

- Uzyskują profesjonalną pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
- Uczestniczą w zebraniach dla rodziców.
- Współtworzą i współpracują przy opracowywaniu i realizacji indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.
- Otrzymują informację na temat zamierzeń dydaktyczno-wychowawczych.
- Otrzymują obiektywną ocenę postępów i niepowodzeń dziecka.
- Mogą uczestniczyć w zajęciach otwartych dla dzieci i rodziców.
- Otrzymują porady i instruktaże do pracy z dzieckiem w domu.
- Rozmawiają bezpośrednio z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych i otrzymują właściwe wsparcie.
- Mogą mówić otwarcie o swoich spostrzeżeniach na temat pracy przedszkola.
- Mogą czynnie uczestniczyć w życiu przedszkola.
- Czynnie wspierają przedszkole w jego działaniach.
- Chętnie współpracują z nauczycielami, oferują wszechstronną pomoc.
- Są partnerami w tworzeniu klimatu działalności kształcąco-wychowawczej i zarządzania placówką.

W naszym przedszkolu NAUCZYCIELE:

- Aktywnie realizują zadania przedszkola określone w dokumentach wewnętrznych placówki.
- Podejmują działania innowacyjne; są aktywni i twórczy.
- Tworzą i realizują autorskie programy dostosowane do potrzeb dziecka i placówki.
- Współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
- Doskonają swoją wiedzę i uzyskują nowe doświadczenia.
- Wykorzystują twórcze i aktywne metody, promując nowatorski styl pracy.
- Uzyskują wyższe stopnie awansu zawodowego.

- Pozyskują rodziców do efektywnych działań na rzecz przedszkola oraz poszukują sympatyków i partnerów przedszkola.
- Monitorują efektywność własnej pracy.
- Dzielą się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami.
- Prowadzą obserwację pedagogiczną i diagnozują rozwój dziecka.
- Dobierają metody wychowawcze i dydaktyczne, które wspomagają indywidualny rozwój dziecka.
- Proponują rodzicom nowe formy współpracy.

XIII. EWALUACJA I PROGNOZOWANIE ROZWOJU.

1. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego dokonuje się na radzie pedagogicznej podsumowującej rok szkolny.
2. W ewaluacji uwzględnia się opinię wychowanków, rodziców, nauczycieli.
3. Sposoby ewaluacji:
  - analiza dokumentów (plany miesięczne poszczególnych grup, dzienniki, arkusze obserwacji i diagnozy dzieci),
  - ankiety dla rodziców,
  - ankiety dla nauczycieli.

Program ma charakter otwarty, jego treści mogą być rozszerzone w zależności od możliwości i zainteresowań dzieci, potrzeb rodziców, inwencji nauczyciela oraz warunków i środków dydaktycznych, jakimi dysponuje przedszkole.

Treści z zakresu programu profilaktyki nie będą stanowić odrębnego bloku tematycznego do realizacji. Okazją do ich wprowadzenia będą zajęcia i zabawy poświęcone różnorodnej tematyce i kształtujące wszechstronne umiejętności dziecka.

Członkowie Rady Pedagogicznej podejmować będą dyskusje, wymieniać poglądy i opinie w ramach spotkań Rady Pedagogicznej.

Program zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dn. 08.11.2017